

Index: ASA 39/9023/2018

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร
10200

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

AMNESTY INTERNATIONAL INTERNATIONAL SECRETARIAT
Peter Benenson House, 1 Easton Street
London WC1X 0DW, United Kingdom
T: +44 (0)20 7413 5500 F: +44 (0)20 7956 1157
E: amnestyis@amnesty.org W: www.amnesty.org

3 กันยายน 2561

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

จดหมายเปิดผนึก: ประเทศไทยต้องปล่อยตัวผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยชาวมองตานญาตโดยทันที

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลกังวลใจต่อการควบคุมตัว และการปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยอย่างน้อย คน 168 จากกัมพูชาและเวียดนามในประเทศไทย และกระตุ้นทางการไทยให้ปล่อยตัวพวกเขาโดยทันทีระหว่างรอการตรวจสอบคำขอลี้ภัย แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเคยนำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติและการส่งกลับผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยต่อรัฐบาลไทย¹ แต่น่าเสียใจว่าเรายังไม่เห็นการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมในการคุ้มครองบุคคลผู้ลี้ภัยในประเทศไทย

ในวันที่ ตำรวจสันติบาล กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร 2561 สิงหาคม 28 (.รจน.กอ) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองอาสารักษาดินแดน และหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้กระทรวงมหาดไทยได้บุกเข้าไปตรวจค้นที่พักอาศัยในอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จับกุมผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยอย่างน้อย คน รวมทั้งชาวมองตานญาต 168 ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่หลบหนีจากการประหารชีวิตทางการเมืองและศาสนาจากกัมพูชาและเวียดนาม จากนั้นมีการนำตัวพวกเขาไปที่ทำการอำเภอบางใหญ่ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลมีข้อมูลว่า ในบรรดาผู้ที่ถูกจับกุม ประกอบด้วยเด็กอย่างน้อย ปี รวมทั้งผู้หญิงตั้งครรภ์สองคน ผู้ถูกจับกุมและควบคุมตัวหลายคนให้ 17 คน ตั้งแต่อายุสามเดือนจนถึง 63 ข้อมูลกับแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลว่า พวกเขาได้รับสถานะผู้ลี้ภัยจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) แล้ว และได้แสดงบัตรผู้ลี้ภัยให้กับเจ้าหน้าที่ไทย ส่วนคนอื่น ๆ ถือบัตรผู้ขอลี้ภัย อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ชุดจับกุมอ้างว่าไม่มีบุคคลที่ได้รับสถานะจาก UNHCR แต่อย่างใด

ในวันเดียวกัน ทางการไทยได้ส่งตัวผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยที่มีสัญชาติกัมพูชา คน ในจำนวน 34 คนนั้นเป็นเด็ก คน 14 ไปยังศูนย์กักตัวคนต่างด้าวชอยสวนพลูที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีความเสี่ยงที่พวกเขาจะถูกผลักดันออกนอกประเทศ หรือ

¹ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล Between a Rock and a Hard Place, 28 กันยายน 2560 (ASA 39/7031/2017)

ถูกควบคุมตัวโดยไม่มีเวลากำหนด เป็นที่รู้กันอย่างกว้างขวางว่าศูนย์แห่งนี้มีสภาพที่เลวร้าย ขาดสุขอนามัย ขาดการรักษาพยาบาล และยังแออัดยัดเยียด

ผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยที่มีสัญชาติเวียดนามอีก สิงหาคมใน 29 คนถูกส่งตัวไปขึ้นศาลจังหวัดนนทบุรีในวันที่ 38 11 ข้อหาหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และพำนักอาศัยอย่างผิดกฎหมาย เป็นความผิดตามมาตรา, 62 และ ของ 81 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ศาลตัดสินว่ามีความผิดและให้ปรับคนละ 5,บาท ส่วนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยที่เหลือได้ถูก 000 สิงหาคม ศาลสั่งปรับด้วยจำนวนเงินเท่ากัน ปัจจุบันทั้งสองกลุ่มถูกจำคุกเพื่อชดใช้ค่าปรับที่ 30 นำตัวไปขึ้นศาลเมื่อวันที่ สถานกักขังกลางจังหวัดปทุมธานีใกล้กับกรุงเทพมหานคร แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลมีข้อสังเกตว่า ก่อนถูกนำตัวไปศาล พ่อแม่เด็กทุกคนบอกว่าถูกบังคับให้ลงนามในเอกสารซึ่งยินยอมให้มีการแยกลูกออกไปจากตน โดยเป็นเอกสารที่เขียนใน ภาษาที่พวกเขาไม่เข้าใจ และพวกเขาไม่ได้รับการอธิบายอย่างเพียงพอเกี่ยวกับเนื้อหาของเอกสาร

ในปัจจุบัน เด็กชาวเวียดนาม คน ซึ่งบางคนมีปัญหาสุขภาพที่ต้องได้รับการรักษาพยาบาล ถูกกักตัวไว้ใน 47 สถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครและชานเมือง ซึ่งเป็นสถานที่พักพิงของกระทรวงการพัฒนาระดับสูงและความมั่นคงของ มนุษย์ หลังจากการใช้โทษจำคุกแทนค่าปรับจนหมดสิ้นแล้ว ผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยชาวเวียดนามจะถูกส่งตัวไปยังศูนย์กักตัว คนต่างด้าวชอยซอนพลู ซึ่งจะมีการนำตัวเด็กเหล่านี้ไปยังสถานที่ดังกล่าวด้วย เป็นไปได้ว่าคนเหล่านี้จะถูกควบคุมตัวโดย ไม่มีเวลากำหนด หรือไม่ก็ถูกผลักดันกลับไปเวียดนาม

เด็ก ๆ ซึ่งอยู่ตามศูนย์พักพิงต่าง ๆ เสี่ยงที่จะได้รับความกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงทั้งทางจิตใจและร่างกาย และเสี่ยงจะถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน การนำตัวเด็กไปไว้ในศูนย์กักตัวคนต่างด้าวเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของพวกเขา ในทุกกรณี และถือเป็นการปฏิบัติที่โหดร้ายและย่ำยีศักดิ์ศรี การควบคุมตัวเด็กเพียงเพราะสถานะการเข้าเมืองของพ่อแม่ เป็นการขัดกับหลักประโยชน์สูงสุดของเด็ก รัฐบาลไทยมีความรับผิดชอบสำคัญที่จะประกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการ คุ่มครองเด็ก เป็นไปตามข้อ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งไทยเป็นรัฐภาคี เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำบันทึกความ 3 เข้าใจเพื่อยุติการควบคุมตัวเด็กในศูนย์กักตัวคนต่างด้าว การควบคุมตัวเด็ก คน รวมทั้งเด็กผู้ลี้ภัยจากกัมพูชาที่ศูนย์กัก 56 ตัวคนต่างด้าวชอยซอนพลู แสดงให้เห็นว่า จำเป็นต้องมีความพยายามอย่างจริงจังมากกว่านี้โดยเร่งด่วน

ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ผู้ลี้ภัยหมายถึงบุคคลที่จำเป็นต้องทิ้งประเทศบ้านเกิดของตนเอง เนื่องจาก สงครามและความรุนแรง ความหวาดกลัวการถูกประหารชีวิตหรือได้รับการคุกคามต่อชีวิตเนื่องจากสาเหตุข้อหนึ่งข้อ ใด เช่น เชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติสมาชิกภาพในกลุ่มทางสังคม สมาชิกภาพในกลุ่มความคิดทางการเมือง

ชาวมองตานญาดเป็นคำที่ใช้เรียกกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มที่นับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งอาศัยอยู่ในที่ราบสูง ตอนกลางของเวียดนามและกัมพูชา ถือได้ว่าพวกเขาเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกคุกคามมากที่สุดในเวียดนาม ต้องเผชิญกับ การปราบปรามอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเนื่องจากความเชื่อทางศาสนาและการเมืองของตน การอพยพโยกย้ายและ สูญเสียทรัพย์สินอันเป็นผลมาจากข้อพิพาทด้านที่ดินและการแย่งชิงที่ดิน ส่งผลให้พวกเขาจำนวนมากไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากหลบหนีไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ในกัมพูชา รัฐบาลเรียกกลุ่มคนเหล่านี้ว่าชาวจราย ซึ่งถือว่าเป็นชนเผ่ามอง ตานญาดกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในกัมพูชา และถือเป็น ชาวเขามองตานญาดจากเวียดนามกว่า "ชนกลุ่มน้อยของเวียดนาม"

ร้อยละ ๖๖ ของผู้ลี้ภัยในกัมพูชา และถูกผลักดันส่งกลับไปยังเวียดนาม² หากถูกส่งกลับไปยังเวียดนาม มีความเสี่ยงอย่างยิ่งว่าพวกเขาจะถูกประหารชีวิตและถูกจำคุกโดยไม่มีเวลากำหนด³

แม้ว่ารัฐบาลไทยไม่ได้ให้สัตยาบันรับรองอนุสัญญาว่าด้วยผู้ลี้ภัย พ.ศ. 2494 แต่ยังมีพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่จะต้องปฏิบัติตามหลักการไม่ส่งกลับ โดยประกันว่าจะไม่มีการผลักดันบุคคลกลับไปยังประเทศ ซึ่งมีความเสี่ยงที่พวกเขาจะถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ทั้งยังมีข้อห้ามต่อการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรีในรูปแบบอื่น

ที่ผ่านมารัฐบาลไทยได้ละเมิดพันธกรณีตามหลักการไม่ส่งกลับหลายครั้ง ซึ่งเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ในเดือนกุมภาพันธ์ ประเทศไทยได้บังคับส่งกลับแซม โสกา ผู้สนับสนุนพร 2561 อดีตนายกรัฐมนตรีของกัมพูชาซึ่งหลบหนีมายังประเทศไทยเมื่อเดือนเมษายน และได้รับสถานะผู้ลี้ภัยจาก 2560 UNHCR นับแต่ถูกส่งกลับไปยังกัมพูชาจากการกัมพูชาจำคุกมาตลอด นอกจากนี้ เมื่อเดือนกรกฎาคม 2558 ยังมีการบังคับส่งกลับผู้ลี้ภัยที่เป็นชาวอุยกูร์ คนไปยังประเทศ 109 จีน ซึ่งเสี่ยงที่พวกเขาจะถูกประหารชีวิตอย่างรุนแรงและอาจถูกทรมาน เจ้าหน้าที่ไทยยังผลักดันเจียง ยี่เพย และตงกวงปิง นักกิจกรรมชาวจีนกลับไปยังประเทศจีนเมื่อเดือนพฤศจิกายน 3 ระหว่างที่รอการไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่ 2559 ต่อมาศาลจีนได้พิพากษาจำคุกพวกเขาเป็นเวลาหกปีครึ่ง และสามปีครึ่งตามลำดับ

แม้ว่านายกรัฐมนตรียุทธ จันทร์โอชาให้คำมั่นสัญญาที่จะจัดทำกลไกคัดกรองระดับชาติสำหรับผู้ยื่นเรื่องขอที่ลี้ภัยในประเทศไทย ในระหว่างการปราศรัยในที่ประชุมสุดยอดผู้นำว่าด้วยผู้ลี้ภัยเมื่อเดือนกันยายน และต่อมามีมติ 2559 คณะรัฐมนตรีในเรื่องเดียวกันเมื่อเดือนมกราคม แต่รัฐบาลไทยยังไม่สามารถปฏิบัติให้เห็นผลจริงดังตามคำสัญญา 2560 ดังกล่าว

เรากระตุ้นทางการไทยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้เป็นอย่างเร่งด่วน

- จงกว่ารัฐบาลไทยจะจัดทำกระบวนการตรวจสอบการขอที่ลี้ภัยที่เป็นธรรมและรวดเร็ว ขอให้รัฐบาลไทยสนับสนุนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ UNHCR ในการจำแนกสถานะผู้ลี้ภัยของบุคคลทุกคนที่ยื่นเรื่องขอที่ลี้ภัย ไม่ว่าจะมีความเสี่ยงหรือเป็นชนเผ่าใด และประกันว่าผู้แสวงหาที่ลี้ภัยทุกคนเข้าถึงกระบวนการขอที่ลี้ภัยอย่างเต็มที่ เป็นธรรม และอย่างมีประสิทธิภาพ
- ประกันว่าจะใช้มาตรการควบคุมตัวผู้แสวงหาที่ลี้ภัยเป็นมาตรการสุดท้ายและเฉพาะเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่ง ภายหลังจากประเมินเป็นรายกรณีเพื่อให้ทราบถึงความต้องการด้านมนุษยธรรมและความเสี่ยงกรณีที่ได้รับการปล่อยตัว และให้ควบคุมตัวเป็นระยะเวลาสั้นสุดเท่าที่จำเป็น
- จัดทำทางเลือกอื่นนอกจากการควบคุมตัวสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้ขอที่ลี้ภัย โดยอาจกำหนดเงื่อนไขให้ต้องมารายงานตัว ให้มีการยื่นเรื่องขอประกันตัว หรือให้มีผู้อุปถัมภ์

² สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดู แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล “Cambodia Must Stop Refoulement of Montagnard Asylum Seekers to Viet Nam”, 24 กันยายน 2558 (ASA 23/2516/2015) และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “Cambodia: End Refoulement of Montagnard Asylum Seekers”, 4 มีนาคม 2558 (ASA 23/1126/2015)

³ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล “Thailand: Imminent Risk of Deportation of Cambodian and Vietnamese UNHCR-Recognized Refugees”, 23 มกราคม 2561 (ASA 23/7778/2018)

- ประกันว่าจะไม่มีการควบคุมตัวเด็กเพียงเพื่อเพราะเหตุผลด้านการเข้าเมือง เนื่องจากการควบคุมตัวเช่นนี้ย่อมไม่อาจตอบสนองประโยชน์สูงสุดของเด็ก ยุติการบังคับแยกตัวเด็กจากพ่อแม่หรือผู้ดูแลไม่ว่าในเงื่อนไขใดที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมือง
- ไม่ส่งกลับบุคคลไปยังประเทศที่มีความเสี่ยงว่าจะถูกประหัตประหาร ถูกทรมาน ถูกกระทำด้วยความรุนแรง หรืออาจถูกละเมิดหรือปฏิบัติมิชอบด้านร้ายแรงด้านสิทธิมนุษยชน
- ให้ภาคยานุวัติกับอนุสัญญาว่าด้วยสถานะผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ พ.ศ.2494 และพิธีสารเลือกรับ พ.ศ.2510 และประกันว่ามีการอนุวัติตามอนุสัญญานี้ทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ รวมทั้งการจัดทำกลไกคัดกรองระดับชาติสำหรับผู้แสวงหาที่ลี้ภัย

ขอแสดงความนับถือ

มินาร์ พิมเพิล

ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายปฏิบัติการระดับโลก

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

สำเนา:

นายดอน ปรมดีวินัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ

กระทรวงต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา

กรุงเทพมหานคร

10400

พลตำรวจโท สุทธิพงษ์ วงษ์ปิ่น

ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

507 ซอยสวนพลู

สาทร

กรุงเทพมหานคร

10120

พลตำรวจโท สราวุฒิ การพานิช

ผู้บัญชาการตำรวจสันติบาล

กองบัญชาการตำรวจสันติบาล

อาคาร 6 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ถนนพระราม 1

ปทุมวัน

กรุงเทพมหานคร

10330